

Afdeling	: OCSW	B&W-voorstel:	DJ-24172
Naam opsteller voorstel	: Ingrid Willems (0495-575842)	Zaaknummer:	24158
Portefeuillehouder	: M.J. (Martijn) van den Heuvel Msc.	Publicatie:	Openbaar

Onderwerp

Convenant Social Return Bouw 'Duurzaam opleiden'

Voorstel

1. Deel te nemen aan het convenant "Social Return - duurzaam opleiden" voor de periode 2018-2020.
2. De portefeuillehouder M. van den Heuvel volmacht te verlenen om het Convenant "Social Return - duurzaam opleiden" te ondertekenen namens het college.

Inleiding

Op 16 november 2016 hebben de gemeenten in de regio Midden-Limburg, provincie Limburg, Bouwend Nederland, Bouwmensen Limburg en Wonen Limburg het convenant "Social Return - duurzaam opleiden" afgesloten voor de periode 16-11-2016 tot 01-01-2018.

De belangrijkste uitgangspunten van het convenant zijn:

- Geen Social Return in de bouw of infra sector zonder opleiden;
- Stimuleren van duurzame inzetbaarheid van Social Return kandidaten;
- Social Return als gezamenlijke verantwoordelijkheid van opdrachtgever, ondernemer, opleidingsbedrijf en Social Return kandidaat.

Beoogd effect/doel

Het convenant heeft als doelstelling om op basis van het inkoopvolume van de regio Midden-Limburg aan 39 Social Return kandidaten een werken-leren traject aan te bieden in de bouw- of infrasector.

Weert, 20 november 2017	S		B	W	W	W	W
				FvE	PS	GG	MvdH
	De directeur,	akkoord					
		bespreken					
Soort besluit: Besluit college							

05.12.2017

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:

- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

- A-stuk
 B-stuk
 C-stuk

Beslissing d.d.: 5-12-2017

Nummer: 10

De secretaris,

Argumenten

1. De branches bouw en infra hebben te maken met een toenemend personeelstekort.

Door een groot natuurlijk verloop door pensionering in Limburg gaat de beroepsbevolking binnen deze sectoren naar verwachting binnen nu en 5 jaar met 20% afnemen. Tegelijkertijd bestaat de verwachting dat op basis van economische groei er in deze sector tot 2021 ongeveer 70.000 arbeidsjaren extra vereist zijn. De noodzaak tot opleiden van zij-instromers en statushouders neemt hierdoor steeds verder toe. De werkwijze van het convenant Midden-Limburg levert een belangrijke bijdrage aan deze behoefte.

2. Het convenant is het afgelopen jaar succesvol gebleken.

De werkwijze en de resultaten van het convenant zijn begin oktober 2017 geëvalueerd met opleider Bouwmensen, Bouwend Nederland, Provincie Limburg en enkele infra aannemers.

Uit deze evaluatie blijkt het volgende:

- De aanpak sluit goed aan bij de behoefte van de markt (nieuwe aanwas voor de sector);
- Het voorschakeltraject biedt de kandidaat voldoende basis om te starten als aspirant-leerling op een bouwplaats;
- Een derde van de infra leerlingen in Limburg is afkomstig uit de doelgroep van het convenant. Dit is een substantieel aandeel;
- Er is dringend behoefte aan een Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) niveau 1 opleiding;
- Er is dringend behoefte aan meer leerlingen vanuit de zij-instroom;
- Aannemers ervaren het als prettig dat er flexibel omgesprongen wordt met de invulling van de social return-verplichting. Bij onvoldoende leerlingen geldt het bouwblokkensysteem.

Ten aanzien van de kandidaten is het volgende gerealiseerd:

Er zijn 17 Midden-Limburgse Social Return kandidaten duurzaam naar werk begeleid. Hiervan zijn 15 kandidaten werkzaam in de bouw of infra en 2 kandidaten zijn op basis van hun interesses alsnog bemiddeld naar andere sectoren (logistiek en groenonderhoud).

Per september 2017 zijn 5 van de 15 kandidaten ingestroomd in een BBL opleiding niveau 2. De overige kandidaten voldoen niet aan de toelatingscriteria voor een niveau 2 opleiding.

In samenwerking met Gilde opleidingen Roermond en Bouwmensen Limburg wordt er op 1 februari 2018 bij voldoende aanmeldingen (minimaal 12 deelnemers) een MBO BBL niveau 1 opleiding Bouw en Infra gestart. Dit is de eerste en enige MBO BBL niveau 1 opleiding in Limburg voor deze sector. Op deze manier kunnen kandidaten van het Praktijkonderwijs (PRO) en Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) of kandidaten zonder afgeronde VMBO opleiding en mogelijk statushouders toch een kwalificatie behalen voor deze sector. Gilde opleidingen zal er naar streven zoveel mogelijk kandidaten na afronding van hun niveau 1 opleiding door te laten stromen naar niveau 2 (startkwalificatie voor de arbeidsmarkt)

3. De werkwijze streeft duurzame uitstroom na.

Social Return kandidaten worden door het Werkgeversservicepunt aangedragen bij opleider Bouwmensen. Daar worden ze door middel van een drie maanden durend voorschakeltraject gescreend, krijgen basis(vak)vaardigheden aangeleerd en worden gecoacht op werknemersvaardigheden en mogelijke problemen in een van de levensgebieden. Naast een assessment en trainingsperiode maakt een stage bij een erkend leerbedrijf onderdeel van dit traject. Na afronding van dit traject stroomt de kandidaat bij voorkeur door naar een BBL opleiding op niveau 2 of 3. Indien dit niet haalbaar blijkt, wordt er een detacheringsovereenkomst aangeboden voor de duur van 1 jaar. Zo is de kandidaat verzekerd van een duurzame toekomst en de sector van nieuwe instroom van vakmensen.

4. Het convenant wordt voor 2 jaar verlengd om de gekozen werkwijze over een langere periode te kunnen evalueren.

Het huidige convenant heeft gefungeerd als pilot met een looptijd van ruim 1 jaar. De werkwijze van het convenant sluit aan bij de vraag vanuit de markt: nieuwe aanwas van opgeleide vakmensen. Ook leidt deze aanpak tot duurzame plaatsingen van Social Return kandidaten.

Om de gekozen werkwijze over een langere periode te kunnen evalueren wordt voorgesteld het convenant met een periode van 2 jaar te verlengen (2018 tot 2020) In 2019 zullen de eerste kandidaten die in het kader van dit convenant gestart zijn met een MBO niveau 1 of 2 opleiding hun diploma behalen en als gediplomeerd vakman starten op de arbeidsmarkt. Het is belangrijk om te onderzoeken welk percentage van de leerlingen hun diploma behaalt en welke inspanningen hiervoor vereist zijn in het kader van coaching of andere extra inspanningen vanuit de opleider en welke risicofactoren er zijn waardoor leerlingen mogelijk alsnog vroegtijdig het onderwijs verlaten.

Kanttekeningen en risico's

1. Minder deelnemers dan beoogd

In de pilotperiode zijn er minder kandidaten gestart dan vooraf beoogd (17 in plaats van 39 personen). Door een toenemend aantal vacatures in andere sectoren zoals de logistiek, metaalindustrie, groen en dergelijke kiezen minder kandidaten voor het leer-werktraject in de bouw. De bouw lijdt nog steeds onder een slecht imago. De ingezette campagne BUILDON gaat hier mogelijk verandering in brengen. De instroom van kandidaten is een continu aandachtspunt in het convenant.

2. Schaal Midden-Limburg onvoldoende

Het convenant loopt af van rechtswege op 31 december 2017. De overige convenantpartijen hebben onlangs hun intentie uitgesproken tot verlenging. De regio beschikt echter over onvoldoende arbeidspotentieel om de personeelstekorten in onze provincie op te lossen. Hiervoor is een provinciale aanpak vereist. Daarom wordt voorgesteld om over te gaan tot verlenging van het convenant en daarbij ook de overige arbeidsmarktregio's in Limburg de kans te bieden aan te sluiten. Hierdoor ontstaat er een eenduidige werkwijze voor opdrachtnemers binnen de gehele provincie Limburg, maar bovenal meer volume aan potentiële (aspirant)leerlingen om zo de tekorten in deze sector te kunnen terugdringen.

De werkwijze van het convenant blijft ongewijzigd waardoor er geen aanpassing hoeft plaats te vinden in ons inkoop- en aanbestedingsbeleid. De uitvraag aan Social Return is 5% van de aanneemsom. Indien er onvoldoende leerlingen beschikbaar zijn voor de opdrachtnemer om aan zijn verplichting te kunnen voldoen kan opdrachtnemer gebruik maken van de reguliere Social Return mogelijkheden (Bouwblokkensystematiek)

Teneinde de overige Limburgse gemeenten op een juiste en eenduidige manier te informeren over de werkwijze van het convenant en ze de mogelijkheid te bieden hierbij aan te sluiten heeft Bouwend Nederland in week 39 bijgevoegde brief gestuurd aan alle Limburgse colleges. Deze brief is mede ondertekend door gedeputeerde M. van Rijnsbergen om ook vanuit de provincie het belang van een gezamenlijke aanpak voor het terugdringen van de tekorten in de bouw en infra te benadrukken.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Bij een aanbesteding boven de Europese aanbestedingsdrempel mag een gemeente juridisch gezien niet discrimineren. Dat betekent dat de opdrachtnemer vrij is om Social Return met mensen uit bijvoorbeeld de eigen vestigingsplaats in te vullen. We kunnen dit ondervangen door bedrijven ondersteuning te bieden bij het vinden van geschikte kandidaten vanuit ons Werkgeversservicepunt (Werk.Kom).

Voor aanbestedingen binnen de sector bouw wordt de verplichting opgenomen de Social Return verplichting in te vullen door inzet van een leerling bouwplaats. Opleider Bouwmensen ondersteunt de opdrachtnemer bij de invulling van deze verplichting.

Er zijn geen financiële gevolgen.

Uitvoering/evaluatie

De regio-coördinator is verantwoordelijk voor de over-all regie op het convenant. Evaluatie vindt plaats aan het einde van de looptijd van het convenant (eind 2019).

Communicatie/participatie

Ondertekening van het convenant vindt met alle gemeenten plaats op 13 december 2017. De regio-coördinator betreft hier de pers bij.

Overleg gevoerd met

Intern:

Kees Joosten, afdelingshoofd WIZ

Extern:

Robert Paumen, regio-coördinator social return.

Bijlagen

1. Convenant Social Return Midden – Limburg 2018-2010

Convenant Social Return Midden - Limburg 2018-2010

gemeente **Roermond**

provincie limburg

13 december 2017

Convenant

'Social Return – oplossen tekorten in de bouw'

Initiatiefnemers:

De regio gemeenten in Midden-Limburg:

- Gemeente **Roermond**, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder G. IJff, handelende ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Roermond van
- Gemeente **Weert**, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder M.J. van den Heuvel, handelende ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Weert van
- Gemeente **Nederweert**, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder H.W.M. Geraats, handelende ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nederweert van
- Gemeente **Leudal**, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder R. Verheul, handelende ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leudal van
- Gemeente **Roerdalen**, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder J.G.A.M. den Teuling, handelende ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Roerdalen van
- Gemeente **Maasgouw**, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder J.A.C.H Smeets-Palmen, handelende ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maasgouw van
- Gemeente **Echt-Susteren**, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door wethouder G.H.C. Frische, handelende ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Echt-Susteren van

Hierna gezamenlijk te noemen: 'gemeenten in Midden-Limburg':

- **Provincie Limburg**, vertegenwoordigd door mevrouw M. van Rijnsbergen, gedeputeerde, handelende ter uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg van, hierna te noemen "de Provincie",
- **Wonen Limburg**, gevestigd te Roermond, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 13011993, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer G.G.M.P. Peeters, hierna te noemen "Wonen Limburg",
- **Bouwmensen Limburg**, gevestigd te Horst aan de Maas, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 14110103, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer H.W. van Eck, voorzitter, hierna te noemen "Bouwmensen Limburg",
- **Bouwend Nederland**, de Vereniging van Bouw- en Infrabedrijven, gevestigd te Zoetermeer, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40408058, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heren:
 - J.W.H. Jansen, voorzitter infra platform Limburg,
 - A.P.M. Versteegen, voorzitter afdeling Limburg,Hierna gezamenlijk te noemen "Bouwend Nederland"

Hierna allen gezamenlijk te noemen: 'Partijen':

Partijen verlengen het bestaande convenant voor een periode van twee jaar met als doel de tekorten in de bouwsector terug te dringen. Partijen spannen zich hiertoe gezamenlijk in om jaarlijks 5% van de totale opdrachtwaarde aan infra- en bouwprojecten in het kader van Social Return in te vullen door het opleiden van zij-instromers op speciaal ingerichte leerling(bouw)plaatsen. Een leerling(bouw)plaats is een werk waaraan leerlingen in de beroepsbegeleidende leerweg onder deskundige leiding van één of meer gekwalificeerde leermeesters een volwaardige bijdrage leveren. Deze praktijkervaringsplaatsen zijn in het verleden een zeer effectieve manier gebleken om het vakmanschap in de bouw- en infrasector op peil te houden en te verbeteren. Daarnaast schept iedere leerling plaats kansen op een gekwalificeerde baan.

In dit convenant staan de rollen van Partijen beschreven en de inspanningen die zij leveren om de leerling(bouw)plaatsen tot een succes te maken. Dit convenant gaat in op 1 januari 2018 en eindigt op 1 januari 2020.

Partijen spreken de verwachting uit dat met het ondertekenen van dit convenant de leerling(bouw)plaatsen wederom stevig op de agenda staan. Als leer- en werkgelegenheidsproject zullen zij een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid van wijken en het terugdringen van werkloosheid en personeelstekorten in de bouw en infra.

1. Doel

Dit convenant heeft tot doel om, door samenwerking van betrokken Partijen, leerling(bouw)plaatsen te verwezenlijken in de regio Midden-Limburg en om bedrijven de mogelijkheid te bieden Social Return vereisten in te vullen middels onderwijs. Leerlingen verwerven een startkwalificatie, waardoor hun positie op de arbeidsmarkt verbetert. Gekwalificeerde leerlingen blijven doorgaans langer in de bedrijfstak werkzaam. Hiermee wordt het vakmanschap van bouwwerknemers bevorderd en behouden.

Partijen beogen met dit convenant niet om in rechte afdwingbare rechten en verplichtingen in het leven te roepen.

2. Overwegingen

De bouwsector kampt, als gevolg van de crisis, enerzijds met vergrijzing en anderzijds met ontgroening. De sector is met veertig procent gekrompen ten opzichte van zeven jaar geleden. Met het verdwijnen van arbeidsplaatsen, en daarmee stageplaatsen, verdwenen ook de leerlingen die voorheen kozen voor een opleiding in de bouw. Intussen is het onvermijdelijk dat het grote aantal 50-plussers dat nog wel werkzaam is in de bouw over een tijd uitstromen. Naar verwachting gaat de komende 4 jaar in Limburg ca. 20% van de beroepsbevolking in deze sector uittreden. Deze factoren bij elkaar opgeteld maakt dat er naar verwachting een groot tekort ontstaat aan goed opgeleide vakmensen. Belangenvereniging Bouwend Nederland en landelijk opleider voor de bouw en infra Bouwmensen vragen gemeenten nadrukkelijk aandacht te hebben voor dit onderwerp bij de toepassing van het instrument Social Return. Uit onderzoek van het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) blijkt dat er landelijk elk jaar meer dan 2000 nieuw geschoolde jongeren nodig zijn.

Als opdrachtgevers hebben de gemeenten in Midden-Limburg, Wonen Limburg en de Provincie middels bestekken de sleutel in handen om opdrachtnemers te bewegen leerlingen en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Zo wordt een level playing field gecreëerd voor alle deelnemers en wordt opleiden een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

3. Afspraken en verantwoordelijkheden deelnemende partijen

- De aanbestedende diensten maken in hun beleid rondom Social Return mogelijk, dat bouwbedrijven de Social Return verplichting dienen in te vullen door het creëren van een leerling(bouw)plaats, of andere vormen van inzet van leerlingen*.
- De opdrachtnemende partij is verantwoordelijk voor het organiseren en invullen van de eerder genoemde Social Return verplichting. Om in aanmerking te komen voor de uitvoering van leerling(bouw)plaats projecten moet het uitvoerend bedrijf door SBB erkend zijn als leerbedrijf, conform de criteria erkenning leerbedrijven bouw- en infrasector.
- Bouwmensen Limburg ondersteunt deze verplichting door beschikbare leerlingen voor hun praktijkopleiding bij het bouwbedrijf te detacheren.
- De gemeenten in Midden-Limburg spannen zich in voldoende geschikte kandidaten aan te melden voor het opleidingstraject.
- Bouwmensen Limburg spant zich in om zij-instromers op niveau 1 op termijn te kwalificeren naar niveau 2 (startkwalificatie arbeidsmarkt).
- Indien kwalificatie naar niveau 2 niet haalbaar blijkt, spant Bouwmensen Limburg zich in om de kandidaat minimaal 1 jaar via hun uitzendbureau Vakmasters te bemiddelen naar arbeid.
- Dit convenant wordt na afloop geëvalueerd met de mogelijkheid tot verlenging en aanpassing van de afspraken indien dit noodzakelijk is.
- Voor de invulling van de Social Return verplichting zal Bouwmensen Limburg 80% zij-instromers detacheren en 20% reguliere leerlingen.
- Bouwmensen Limburg ontvangt van de opdrachtgevers elk kwartaal een overzicht van nieuw uit te voeren werken. Dit om goed te kunnen anticiperen op mogelijke praktijkplaatsen voor deze kandidaten.

*Wonen Limburg zal vanwege haar werkgebied (Limburg breed) opdrachtnemers niet verplichten om de Social Return opgave in te vullen middels het creëren van een leerling(bouw)plaats. Bij opdrachten in de regio Midden-Limburg zullen zij hiervoor hun voorkeur uitspreken en er actief op sturen.

4. Uitbreiding van deelnemers aan het convenant

De mogelijkheid om ook andere in Limburg werkzame aanbestedende diensten zoals gemeenten, waterschap, woningcorporaties en projectontwikkelaars te betrekken bij dit convenant wordt uitdrukkelijk open gehouden. Zij krijgen de mogelijkheid om tegen dezelfde "voorwaarden" zich te verbinden aan dit convenant mits zij een inspanning leveren die in verhouding staat met die van de huidige Partijen. De gemeenten in Midden-Limburg bereiden de deelname van nieuwe partners voor in overleg met Wonen Limburg en de Provincie. Alle Partijen dienen in te stemmen met de deelname van nieuwe partners aan het convenant.

5. Duur en beëindiging

Deze intentieverklaring treedt in werking met ingang van 1 januari 2018 en eindigt van rechtswege op 1 januari 2020.

6. Wijziging

Indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen met betrekking tot de uitvoering van dit convenant treden Partijen met elkaar in overleg om te bezien in hoeverre de inhoud van dit convenant aanpassing behoeft.

7. Slotwoord

Partijen spreken de verwachting uit dat met de ondertekening van dit convenant de Leerling(bouw)plaatsen wederom stevig op de agenda staan. Als leer- en werkgelegenheidsproject zullen zij een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid van wijken en het terugdringen van werkloosheid en personeelstekorten in de bouw.

Aldus overeengekomen en getekend in twaalfvoud op 13 december 2017 te Roermond.

gemeente Roermond

De gemeente Roermond,
Wethouder G. IJff

De gemeente Weert,
Wethouder M.J. van den Heuvel

De gemeente Nederweert,
Wethouder H.W.M. Geraats

Gemeente **leudal**

De gemeente Leudal,
Wethouder R. Verheul

Gemeente Roerdalen

De gemeente Roerdalen,
Wethouder J.G.A.M. den Teuling

De gemeente Maasgouw,
Wethouder J.A.C.H. Smeets-Palmen

Gemeente **Echt-Susteren**

De gemeente Echt-Susteren,
Wethouder G.H.C. Frische

provincie limburg

Provincie Limburg,
Gedeputeerde mevrouw M. van Rijnsbergen

Wonen Limburg,
De heer G.G.P.M. Peeters

Bouwmensen Limburg,
De heer H.W. van Eck

Bouwend Nederland

de vereniging van bouw- en infrabedrijven

Bouwend Nederland
Voorzitter Infra Platform Limburg,
De heer J.W.H. Janssen

Bouwend Nederland,
Voorzitter Afdeling Limburg,
De heer A.P.M. Versteegen

Bijlage:

- Uitvoeringsprotocol Duurzame invulling Social Return Midden-Limburg